

Aleg. 188.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu szkoły gospodarstwa lasowego
we Lwowie na rok 1891.

(Rubryka XV. poz. 189 wydatków i Rubr. VII. poz. 28—30 dochodów).

Sprawozdanie dotyczące stanu szkoły gospodarstwa leśnego, jej potrzeb organizacyjnych i wprowadzonych reform, przedłoży Wysokiemu Sejmowi komisya gospodarstwa krajowego.

Komisya budżetowa zdaje sprawę niniejszym jedynie z preliminarza którego wzrost usprawiedliwiony jest uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. listopada 1889 r. mocą której otrzymał Wydział krajowy polecenie:

- 1) aby w jak najkrótszym czasie przeprowadził reorganizacyę przejściową szkoły lasowej zaprowadzając trzyletni kurs nauk;
- 2) aby ustanowił drugą posadę nauczyciela nauk matematycznych i fachowo leśnych z płacą roczną 800 złr.

W zastosowaniu tej uchwały i przez wprowadzenie do planu naukowego przedmiotów niewykładanych dotychczas w szkole gospodarstwa lasowego wydatki wznoszą a mianowicie w rubr. I „płace nauczycieli“ o 1.810 złr. w rubr. II „koszta administracyi“ o 170 złr., w rubr. III „środki naukowe“ o 940 złr. Razem preliminarz na 1891 w porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1890 wznoszą wydatkach o kwotę 2.920 złr.

Gdy zwiększony wydatek przy szkole leśnej niesprawiedliwiony jest tak uchwałą Wysokiego Sejmu jak i odpowiednim a koniecznym zarządzeniem przez zaprowadzenie trzyletniego kursu komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki i dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zyty		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I. Płace nauczycieli.					
1		Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca 2.000 zł. dodatek aktywalny . . . . . 360 „ trzy dodatki pięcioletnie . . . . . 600 „	2.960		
2		Profesor fachowy, drugi, płaca . . . . . 1.300 zł. dodatek aktywalny . . . . . 240 „ trzy dodatki pięcioletnie . . . . . 600 „	2.140		
3		Profesor fachowy, drugi, płaca . . . . . 1.000 zł. dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.240		
4		Dwóch nauczycieli-adjunktów do nauk podstawowych i zawodowych, płace po 800 zł.	1.600		
5		Docenci (nauczycieli-pomoćnicy): a) języka polskiego i niemieckiego . . . . . 480 zł. b) geografii fizycznej i politycznej . . . . . 240 „ c) fizyki eksperymentalnej . . . . . 240 zł. tudzież meteorologii i klima- tologii . . . . . 180 „ 420 „ d) chemii ogólnej . . . . . 300 „ e) chemii technologicznej . . . . . 300 „ f) geometrii wykreślonej i mechaniki za- stosowanej . . . . . 450 „ g) ekonomii społecznej i zastosowanej do leśnictwa . . . . . 200 „ h) ustaw ogólnych i leśnych . . . . . 200 „ i) encyklopedyi rolnictwa . . . . . 300 „ k) rachunkowości . . . . . 120 „	3 010		
		Suma rubryki I.	10.950	—	10.950
II. Koszta administracyi.					
6		Druki, inseraty, portorya i inne wydatki kancelaryjne	200		
7		Podatki	20		
8		Ubezpieczenie budynków i zbiorów	60		
9		Opał i oświetlenie	400		
10		Utrzymanie budynków	150		
11		Wewnętrzne urządzenie; a) utrzymanie . . . . . b) uzupełnienie	50	150	
12		Dozorca domu i pomocnik dozorecy	540		
		Suma rubryki II.	1.420	150	1.570
		Do przeniesienia	12.370	150	12.520

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy				
			Złote austriackie		
		Z przeniesienia	12.370	150	12.520
III.		Srodki naakowe.			
	13	Biblioteka i czytelnia	300		
	14	Laboratorya: a) chemii ogólnej i technologicznej . . . . . 90 zł. b) botaniczno-fizyologiczne . . . . . 60 "	150		
	15	Muzea, zbiory i środki do demonstracji i ćwiczeń: zwycz. nadzwycz. a) do geografii fizycznej i politycznej 10 zł. 50 zł. b) " fizyki . . . . . 20 " — " c) " meteorologii i klimatologii . . . . . 20 " 50 " d) " geometrii wykreślonej i me- chaniki . . . . . 50 " 150 " e) " inżynierii leśnej . . . . . 50 " 100 " f) " botaniki, fizyologii, geognozyi, mineralogii i zoologii . . . . . 60 " — " g) " technologii chemicznej . . . . . 50 " 50 " h) " leśnictwa w ogóle . . . . . 150 " — "	410	400	
	16	Wycieczki naukowe z uczniami	800		
	17	Utrzymanie ogrodu: a) przy szkole . . . . . 100 zł. b) na Szumanówce . . . . . 200 "	300		
		Suma rubryki III.	1 960	400	2 360
IV.		Splata pożyczki.			
	18	Bankowi krajowemu we Lwowie splata kapitału i odsetek	400	—	400
		Suma wydatków	14 730	550	15.280

Liczba		Poszczególńienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austryackie					
Dochody.					
I.	1	Zasilek z c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
II.	2	Oplaty od uczniów:			
		a) wpisowe od 15 nowych po zł. . . . . 30 zł.			
		b) czesne od 33 ogółem po 10 zł. . . . . 330 „	360	—	360
III.	3	Czynsz dzierżawy z ogrodu doświadczalnego na Szu- nowce	100	—	100
Suma dochodów			5.460	—	5 460
W porównnaniu z wydatkami			—	—	15.280
<u>okazuje się niedobór . . . . .</u>			—	—	9 820

Przewodniczący :

Stanisław Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Budżet krajowy na rok 1891.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu wyższej szkoły rolniczej, szkoły parobków, kursu gorzelnianego i folwarku w Dublanach na rok 1891.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego o szkołach rolniczych i folwarku w Dublanach, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. listopada 1889 następujące uchwały:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu postawić dom mieszkalny dla profesora szkoły wyższej w Dublanach kosztem nieprzekraczalnym 6.100 zł. i upoważnia Wydział krajowy do użycia na cel powyższy sumy 3.000 zł. w r. b. z funduszu za zniesienie propinacyi w Dublanach przypaść mającej.

2. Sejm zgadza się na rozpoczęcie budowy gorzelnii w Dublanach w roku 1890 kosztem nieprzekraczalnym 28.000 zł. i na przeistoczenie kursu gorzelnianego w Dublanach na szkołę gorzelnianą, jeżeli c. k. Rząd zobowiąże się udzielić na budowę gorzelnii subwencyę w kwocie co najmniej 12.000 zł. i przyczyni się do pokrycia kosztów utrzymania szkoły roczną dotacją w kwocie najmniej 1.500 zł.

3. Na wypadek dopełnienia przez c. k. Rząd warunku pod 2. wyrażonego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na majątności Dublańskiej pożyczki hipotecznej w kwocie 16.000 zł. spłacalnej przez amortyzacyę i do użycia funduszu z tej pożyczki użyiskanego na częściowe pokrycie kosztów budowy i urządzenia gorzelnii w Dublanach.

Powyższe uchwały Wysokiego Sejmu o ile nie znalazły pokrycia w budżecie roku zeszłego, muszą być w pierwszym rządzie omówione i załatwione preliminarzem na r. 1891.

Skoro Wysoki Sejm uchwalił budowę domu dla pomieszczenia profesora kosztem 6.100 zł., a upoważnił Wydział krajowy do użycia na powyższy cel kwoty 3.000 zł. z funduszu mającego przypaść Dublanom za zniesienie prawa propinacyi, a skoro budowa ta obecnie jest na ukończeniu, przeto należy w roku bieżącym zaasygnować Wydziałowi krajowemu resztę kosztorysem objętej kwoty, t. j. 3.100 zł.

Komisja budżetowa mniema, że skoro pierwsza część kosztów tegoż budynku pokrytą została z funduszków za wykupno propinacyi uzyskać się mających, że przeto i dalszą wypłatę z tego funduszu zaspokoić należy.

Ekwiwalent przyznany Dublanom za zniesione prawa propinacyi wynosi 5.750 zł. imiennej wart. w winkulowanych obligacyach. W przypuszczeniu że się Wydziałowi krajo-

wemu powiedzie uzyskać dewinkulację, a następnie sprzedać po kursie 92%, to znaczy otrzymać za walory 5.290 zł. w gotówce, pozostanie po strąceniu z tej sumy kwoty 3.000 zł. przeznaczonej już przez Wysoki Sejm na budowę wspomnianego domu, reszta, w kwocie 2.290 zł.

W razie zezwolenia użycia powyżej obliczonych 2.290 zł. na ten cel, pozostanie zawsze jeszcze niepokrytych 810 zł., które w preliminarzu na rok 1891 jako uzasadnione komisya przyjmuje i Wysokiemu Sejmowi do ochwały przedstawia,

Uchwałą pod 2. przytoczoną zezwolił Wysoki Sejm na rozpoczęcie budowy gorzelni w Dublanach w roku 1890 kosztem **nieprzekraczalnym** 28.000 zł. i na przeistoczenie kursu gorzelnianego w Dublanach na szkołę gorzelniczą, jeżeli c. k. rząd zobowiąże się udzielić na budowę gorzelni subwencji najmniej 12.000 zł. i przyczyniać się do pokrycia kosztów utrzymania szkoły roczną dotacją w kwocie najmniej 1.500 zł.

Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 31. marca 1888 L. 3.366 zapewniło bezzwrotny zasiłek ze skarbu państwa na budowę gorzelni w kwocie 12.000 zł. i roczną subwencyą 1.500 zł.

Temu warunkowi stało się więc zadość, ale drugi wyraźnie zaznaczony, że koszt budowy gorzelni **nie może** przekraczać kwoty 28.000 zł. nie został przez Wydział krajowy dopełniony, a nadto wbrew opinii ankiety przedsiębiorstwo oddano innej firmie. Sejm uchwalił kwotę nieprzekraczalną, ankieta co do systemu aparatu, firmy tegoż i budowy wyraziła stanowczą swoją opinię. Wydział krajowy zaś na własną rękę i na własną odpowiedzialność oddał przedsiębiorstwo innej firmie i przekroczył dozwolony kredyt o kwotę 8.421 zł. 69 ct.

Jakie były ku temu powody i czy takowe dostatecznie sprawozdaniem Wydziału krajowego są usprawiedliwione, nie jest zadaniem komisji budżetowej sądzić, która licząc się tylko z faktem dokonanym, sposób odpowiedniego pokrycia obmyśleć jest zmuszoną. Komisya mniema, że skoro Wysoki Sejm zadecydował już w ubiegłej sesji aby przypadający na fundusz krajowy wydatek w kwocie 16.000 zł. na budowę gorzelni był pokryty pożyczką hipoteczną na Dublany zaciągnąć się mającą, obecnie również uzna za stosowne aby i ten dodatkowy wydatek w ten sam sposób znalazł swe pokrycie. Komisya nie wątpi, że Towarzystwo rolnicze, podobnie jak dla pożyczki 16.000 zł. udzieli i dla tej dodatkowej, cesji pierwszeństwa; przez przybycie zaś gorzelni i przez dokonaną ostatniemi czasy melioracyę pól, wartość majątku dublańskiego wzrosła z pewnością o tyle, że zaciągnięcie tej dodatkowej pożyczki nie obciąży zbyt wiele hipoteki.

Przechodząc do dalszych zmian które Wydział krajowy w preliminarzu szkolnym przedkłada, należy na uzasadnienie tychże podnieść dwie rezolucye, które Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. Listopada 1889 powziął.

1. „Wzywa się Wydział krajowy, ażeby roztrząsnął powody, dla których zachodzą trudności w uzupełnieniu ubytków, powstałych w gronie profesorów w Dublanach i obmyślił środki zaradcze a ewentualnie przedłożył odpowiednie wnioski.

2. „Wzywa się Wydział krajowy, ażeby zbadał o ile byłoby wskazaniem urządzić w szkole Dublańskiej internat dla uczniów, przeprowadził w tym kierunku studia i zdał sprawę z tych dochodzeń na najbliższej sesji sejmowej“.

Z relacji dyrekcji i ze sprawozdania kuratoryi opartego na dotychczasowem doświadczeniu wynika, że główny powód, dla którego tak trudno a prawie niemożliwym jest uzupełniać luki powstałe z biegiem czasu w gronie profesorów wyższej szkoły Dublańskiej, leży w tem, że wysokość płac i emolumentów, słowem warunków do życia jakie się daje profesorom tej szkoły, nie stoi w właściwym stosunku do kwalifikacji i pracy jakich się od nich wymaga.

Profesorów szkoły Dublańskiej, których liczbę etat ustanawia wraz z dyrektorem na 7, jest trzy kategorie, mianowicie a) dla nauk zasadniczych, b) dla nauk zawodowych z kierunkiem teoretycznym, c) dla nauk zawodowych z kierunkiem praktycznym.

Od profesorów nauk zasadniczych wymaga się kwalifikacji, uprawniających do ubiegania się o posady profesorskie przy wyższych państwowych zakładach naukowych — od profesorów nauk zawodowych żądamy, by ukończywszy studia w wyższej szkole rolniczej i porobiwszy wszystkie egzamina, poświęcili co najmniej dwa lata na studia specjalne w obranym dziale i aby znali praktykę rolniczą; wreszcie od profesorów praktycznych działów nauk zawodowych wymagamy, by obok dokładnej wiedzy teoretycznej, posiadali rozległą praktykę rolniczą i by znali dobrze gospodarstwo w kraju i zagranicą. Co się zaś tyczy obowiązkowych zajęć w szkole, to takowe dochodzą przeciętnie do 16 godzin tygodniowo wykładów i ćwiczeń.

W zamian za to otrzymują profesorowie w liczbie sześciu obok wolnego pomieszkania, stałą płacę po 1.300 zł., dodatek aktywalny po 140 zł. i prawo do 3 dodatków pięcioletnich po 200 zł., po najdłuższej zatem służbie dochodzą profesorowie do płacy 1.900 zł. i 140 zł. dodatku aktywalnego a po wysłużeniu przepisanych lat i po przejściu w stan spoczynku otrzymują emerytury 1.900 zł.

Jeżeli się zaś zważy, że profesorewie szkoły politechnicznej, lub szkoły weterynaryjnej, zatem zakładu równorzędnego z wyższą szkołą rolniczą w Dublinach, przy jednakowych jak powyżej wykazano kwalifikacjach, a przy stosunkowo mniejszem zajęciu, otrzymują obok dodatku aktywalnego 480 zł., stałą płacę 1.800 zł. i prawo do pięciu dodatków kwinkwenalnych po 200 zł., że zatem dojść mogą do płacy 3.280 zł., a po wysłużeniu przepisanych lat i przejściu na emeryturę otrzymują 2.800 zł., to trudno nie przyznać, że nawet uposażenie dyrektora w Dublinach jest skromne. Skutkiem tego dzieje się też, że z ubywaniem dotychczasowych sił nauczycielskich, bardzo trudno przychodzi zastąpić je nowymi.

Zdawało się więc Wydziałowi krajowemu, jak również komisji gospodarstwa krajowego wskazaniem, aby poznawszy istotną przyczynę obmyśleć środki zaradcze, któreby nie przeciążając zbytnio funduszu krajowego, dozwoliły jednak przyczynę tę uchylić, a tem samem zapewnić szkole Dublańskiej pozyskanie na teraz i w przyszłości odpowiednich sił nauczycielskich.

Komisja budżetowa zaś mniema, że nie można iść w tym kierunku tak daleko, jak tego żąda kuratorya szkoły domagająca się zrównania wszystkich płac profesorów dublańskich z płacami profesorów szkoły politechnicznej, bo chociażby nawet ta zasada przyjętą być miała, to w każdym razie należy doliczyć do płacy pobieranej przez profesorów w Dublinach, wolne obszerne pomieszkanie, które zarazem daje możność uzyskania pewnego stałego dochodu przez utrzymywanie uczniów na wikcie i opiece. Idąc dalej za myślą poruszoną przez kuratoryę szkoły i przez komisję kultury krajowej, twierdzi komisja budżetowa, że z chwilą wprowadzenia w życie internatu w Dublinach, uregulowanie i podwyższenie płacy profesorów będzie wskazane; obecny zaś stan jako przejściowy, należy przyjąć jeszcze w granicach budżetu 1890 r.

Przechodząc do rezolucji II. zeszłorocznej uchwały sejmowej, komisja budżetowa po wspólnej naradzie z komisją gospodarstwa krajowego przyszła do przekonania, że jedynym środkiem radykalnym do usunięcia niedostatków szkoły dublańskiej, byłoby zaprowadzenia takiego internatu, któryby zakład moralnie odrodził. Komisja nie taji sobie tego, że wprowadzenie internatu będzie ze znacznymi kosztami połączone, bo internat jeżeli ma wydać spodziewane owoce, musi być bardzo dobrze zorganizowany, posiadać odpowiedni personal nadzorczy i odpowiednią ilość ubikacji a tem samem wymaga nie tylko jednorazowego blisko 50.000-cznego wkładu na budynki ale i corocznych dość znacznych wydatków

na zarząd. Mimo to zdaniem komisji ta radykalna zmiana w życiu i wolności młodzieży do szkoły w Dublanach uczęszczającej — jest niezbędną, stan bowiem obecny pozostawia tak wiele do życzenia, że przy tylu nakładach, krajowi zamiast pożytku, tylko szkodę przynieść może; należy przeto jaknajprędzej do tej w danych warunkach wskazanej myśli przystąpić z tym jednak zastrzeżeniem, że z chwilą wejścia w życie internatu na razie zupełnie eksternistów do szkoły nie przyjmować. Na tej tylko podstawie wprowadzenie internatu w Dublanach jest wskazane a chociaż jeszcze plany i kosztorysy nie są wyrobione to dla przyspieszenia sprawy potrzeba już w tym roku otworzyć Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 10.000 zł. na przygotowanie materiałów i robót przedwstępnych. Odnośny wniosek pod uchwałą Wysokiego Sejmu umieszcza w swym sprawozdaniu komisja kultury krajowej.

Reasumując komisja budżetowa wnosi wydatki i dochody wyższej szkoły rolniczej w Dublanach jak następuje:

Liczba		Poszczególności	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pożyczki				
			Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Płace profesorów i docentów.					
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca 2.360 zł., dodatki pięcioletnie 400 zł.	2.760		
	2	Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla dwóch po 600 zł., dla dwóch po 400 zł., dodatek osobisty dla jednego 300 zł.	10.940		
	3	Dwóch adjunktów, płaca po 800 zł., dodatek osobisty dla jednego 200 zł.	1.800		
	4	Trzech asystentów, płaca po 600 zł.	1.800		
	5	Docent fizyki	800		
	6	" weterynaryi	480		
	7	" leśnictwa	240		
	8	" ustaw rolnych	360		
	9	" ogrodnictwa	200		
	10	" melioracyi	240		
	11	" zoologii	360		
	12	" historii i literatury polskiej	600		
		Suma rubryki I.	20.580	—	20.580
II. Inne płace.					
	13	Lekarz zakładowy	400		
	14	Dr. Skalkowski emerytowany lekarz	200		
	15	Berta Auowa wdowa, dożywocie	300		
	16	Aleks. Kahane wdowa, dożywocie	600		
	17	Kapelan	300		
	18	Kasyer, zarazem rachmistrz	600		
	19	Pisarz dyrekcji	480		
	20	Remuneracye pomocnika w bibliotece	100		
		Suma rubryki II.	2.980	—	2.980
		Do przeniesienia	23.560	—	23.560

Liczba		Poszczególności	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycji				
			Złote austriackie		
		Z przeniesienia . . .	23.560	—	23.560
III.		Zasługi.			
	21	Sługa szkolny z ubraniem	290		
	22	Dwóch stróżów domowych	420		
	23	Preparator i usługa w laborator.	1.200	50	
	24	Pasiecznik i dozorca pola dośw.	180		
	25	Mudryk Wiktorya, wdowa po dozorczy, jednorazowo	50		
		Suma rubryki III.	2.140	50	2.190
IV.		Koszta administracyi.			
	26	Zarząd : a) potrzeby kancelaryjne . . . . . 100 zł. b) druki i inseraty . . . . . 100 " c) portorya i posyłki . . . . . 70 " d) koszta podróży dyrekcyi . . . . . 200 "	470		
	27	Opał	1.050		
	28	Oświetlenie	300		
	29	a) Utrzymanie budynków i ogrodzeń . . . . . b) Na wykończenie domu mieszkalnego profesora	1.000 —	3.100	
	30	Utrzymanie dziedzica	100		
	31	Ubezpieczenie budynków	400		
	32	Najem mieszkań	412		
	33	Płaca kominiarza	90		
	34	Sprzęty i ruchomości: a) utrzymanie . . . . . b) uzupełnienie nowych	120 —	270	
	35	Koszta przewozu prelegentów	1.400		
	36	" lustracyi zakładu	100		
	37	" nabożeństwa	50		
	38	Apteka i rozmaite inne	100		
		Suma rubryki IV.	5.592	3.370	8.962
V.		Potrzeby naukowe.			
	39	Eksperymenta przy wykładach	300		
	40	Zbiory i muzea, utrzymanie i uzupełnienie	1.010	600	
	41	Laboratoria: a) laboratorium rolnicze, potrzeby zwyczajne . . . . . zaś jako nadzwyczajne, na przykupno przy- rzędu do oznaczenia tłuszczu 20 zł. (Soxleta) i przyrzędu Schönego 30 zł. . . . . b) laboratorium chemiczne . . . . . c) " roślinno-fizyologiczne . . . . . d) " zoologiczne	225 — 600 250 200	50 150	
		Do przeniesienia	2.585 31.292	800 3.420	34.712

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	31.292 2.585	3.420 800	34.712
42		Biblioteka i czytelnia :			
		<i>a)</i> na przykupno dzieł . . . . . 500 zł.			
		<i>b)</i> na oprawę książek . . . . . 50 "			
		<i>c)</i> czasopisma zawodowe dla laborato- riów i czytelnia . . . . . 450 "	1.000		
43		Utrzymanie pola doświadczalnego	350		
44		Wycieczki naukowe z uczniami	500		
45		Utrzymanie pasieki	30		
46		Ogród :			
		<i>a)</i> płaca ogrodnika . . . . . 600 zł.			
		<i>b)</i> utrzymanie ogrodu . . . . . 400 "			
		<i>c)</i> druk katalogu . . . . . 25 "	1.025		
		pozycyę pod <i>d)</i> preliminowaną wykreśla się, albo- wiem w rubryce IV. p. 28 mieści się ryczałtowa kwota na utrzymanie budynków.			
47		Wynadgodzenie dla folwarku dublańskiego za straty ponoszone w skutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb szkoły	1.000		
		Suma rubryki V.	6.490	800	7.290
VI.		Podatki i opłaty.			
48		Podatek gruntowy i domowy	66	—	66
		zaś pozycyę 48 na stacye kontroli nasion uznała komisya za stosowne wykreślić, gdyż już w roku ubiegłym nie było zgłoszeń, a jest wskazanem, aby taka stacya kontroli nasion i sztucznych na- wozów powstała przy uniwersytecie rolniczym w Krakowie.			
VII.		Budowa internatu.			
49		Na przygotowanie materiału do budować się ma- jącego internatu wydatek nadzwyczajny	—	10.000	10.000
		Suma wydatków .	37.848	14.220	52.068

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
			Złote austriackie		
Dochody.					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.500		5.500
II.	2	„ z funduszu kultury krajowej	3.433		3.433
Oplaty od uczniów:					
III.	3	Wpisowe i czesne od 70 uczniów	7.350		7.350
	4	Oplaty od uczniów za ćwiczenia w laboratoryach	500		500
	5	Od 70 uczniów po 4 zł. na bibliotekę	280		280
	6	„ „ „ na usługę	780		780
IV.	7	Dochód z pasieki	230		230
V.	8	Sprzedaż płodów z pola dośw. i ogrodu	250		250
VI.	9	a) z sprzedaży obligów prop. indemniz.	—	2.290	2.290
		b) Zaciągnąć się mająca pożyczka hipote- czna na pokrycie kosztów budowy go- rzelni	—	24.500	24.500
Suma dochodów .			18.323	26.790	45.113
która w porównaniu z wydatkami			—	—	52.068
okazuje niedobór			—	—	6.955

Przewodniczący:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.

Wydział krajowy oblicza wydatki tej szkoły na rok 1891 w kwocie 12.819 zł. czyli w porównaniu do uchwalonego budżetu na r. 1890 w kwocie 12.809 zł. o 10 zł. więcej tak jak to z obliczeń pięcioletnich dodatków wynikało i jest uzasadnione.

W dochodach zaś wykreśla Wydział krajowy kwotę 360 zł. która szkoła parobków w Dublinach od Rad powiatowych i Towarzystw gospodarczych jako subwencya roczna przypada, a wykreślenie to motywuje lakonicznym przypiskiem „nic się nie prelinuje, gdyż już od dawna taki dochód nie wpływa“.

Komisya budżetowa twierdzi że wykreślać pozycję dla tego że ona nie wpływa, w tym wypadku nie jest uzasadnionem, bo zobowiązania przyjęte przez Rady powiatowe może Wydział krajowy zawsze dla funduszu krajowego zabezpieczyć i ściągnąć. Na tej zasadzie więc komisya przyjmuje wpływy dochodów w tej samej wysokości, jak one były prelinowane na rok 1890 i wnosi: Wysoki Sejm uchwalić raczy wydatki i dochody dla szkoły parobków jak następuje:

Liczba		Poszczególność	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycyi				
			Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	{ a) Nauczyciel fachowy	—		
		{ b) Zastępstwo nauczyciela fachowego	—	1.375	
	2	Dwóch nauczycieli pomocniczych, płaca 600 zł. i 500 zł. dodatek osobisty dla jednego 200 zł. i dodatek pięcioletni dla jednego 100 zł.	1.400		
	3	Docent weterynaryi	150		
	4	Katecheta	200		
	5	Instruktor robót ręcznych	540		
		Suma rubryki I.	2.290	1.375	3.665
II. Koszta administracyjne.					
	6	Zarząd : a) renumeracya dyrektora . . . . . 400 zł. b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druk i portorya . . . . . 100 „	500		
	7	Opał i oświetlenie	240		
	8	Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarz	300		
	9	Koszta nabożeństwa obrządku gr. kat.	300		
		Suma rubryki II.	1.340	—	1.340
		Do przeniesienia	3.680	1.375	5.005

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	3.630	1.375	5.005
III.		Utrzymanie uczniów.			
	10	Stołowanie 36 uczniów po 144 zł.	5.184		
	11	Odzież, pościel i pranie dla 36 uczniów po 60 zł	2.160		
		<u>Suma rubryki III.</u>	<u>7.344</u>	<u>—</u>	<u>7.344</u>
IV.		Potrzeby naukowe.			
	12	Zaprzęgi do demonstracji	80		
	13	Przybory do pisania i nauki uczniów	120		
	14	Przykupno zwierząt do sekcij	30		
	15	„ modeli machin i narzędzi	200		
		<u>Suma rubryki IV.</u>	<u>430</u>	<u>—</u>	<u>430</u>
V.	16	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	40	—	40
		<u>Suma wydatków</u>	<u>11.444</u>	<u>1.375</u>	<u>12.819</u>
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	—	1.500
II.		Oplaty i datki.			
	2	Oplaty na utrzymanie uczniów	480		
	3	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodar- czych i innych	360		
		<u>Suma rubryki II.</u>	<u>840</u>	<u>—</u>	<u>840</u>
III.	4	Zarobek 36 uczniów po 18 zł.	648		648
		<u>Suma dochodów</u>	<u>2.988</u>	<u>—</u>	<u>2.988</u>
		W porównaniu z wydatkami	—	—	12.819
		<u>okazuje się niedobór</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>9.831</u>

Przewodniczący:
Stanisław Badeni

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

Kurs gorzelnictwa w Dublinach.

Co do szkoły gorzelnianej, której statut został przedłożony Wysokiemu Sejmowi do zatwierdzającej wiadomości a której kurs ma trwać 6 miesięcy od 1. Października do 31. Marca, bo takowa nie podobna aby już w tym roku zupełnie w myśl statutu w życie wprowadzoną być mogła. Nim bowiem gorzelnia w ruch będzie puszczoną i należycie wypróbowaną, zbliży się czas w którym by wedle statutu kurs miał się kończyć. Na teraz więc odbędzie się jeszcze kurs gorzelniczny według dotychczasowej normy z uwzględnieniem jednak strony praktycznej do czego da możność gorzelnia. Z tego powodu preliminarz kursu gorzelnianego na rok 1891 jest taki jak budżet roku 1890 a jedynie znalazła komisya za wskazane wykreślenie dwóch pozycyi w rubr. III. a mianowicie tych, które były przeznaczone na wycieczki profesorów z uczniami do obcych gorzeln i na przykupno modeli do eksperymentowania potrzebnych. Ponieważ jednak szkoła w myśl statutu zostanie z 1. Października 1891 roku otwartą a zatem w roku 1891 dwa razy nauka gorzelnictwa w Dublinach odbywać się będzie, przeto wydatki na szkołę w trzech miesiącach: Październiku, Listopadzie i Grudniu 1891 będą musiały być osobno pokryte a w tym celu właśnie Wydział krajowy zażądał dodatkowo od Wysokiego Sejmu kwoty 1.000 zł.

Żądanie to jest usprawiedliwione i wydatek ten w preliminarzu na rok 1891 zamieszczonym być winien, jednakowoż zdaniem komisyi wydatek ten w znacznej części znajdzie swoje pokrycie w odnośnych szkoły gorzelnictwa dochodach. Mianowicie subwencya rządowa podniesie się z 1.000 zł. na 1.500 zł. rubr. I. dochodów, zaś opłaty od uczniów skoro będą dwa kursa także o 240 zł. rubr. II. Tym sposobem mimo że kurs gorzelnictwa w roku 1891 odbędzie się dwa razy, niedobór budżetowy szkoły gorzelnictwa w Dublinach w porównaniu do roku 1890 okaże się tylko o 60 zł. większy.

Reasumując komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy wydatki i dochody szkoły jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Płaca nauczycieli.					
	1	Kierownik kursu	250		250
	2	Prelegenci za wykłady od a) do h) włącznie	1.125		1.125
	3	Kurs październikowy jako wydatek nadzwyczajny	—	1.000	1.000
		Do przeniesienia	1.375	1.000	2.375

Liczba		Poszczególne	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	ru- bryki				
			Złote austriackie		
		Z przeniesienia .	1.375	1.000	2.375
II.		Koszta administracyi.			
	4	Druki, inseraty, portorya	15	—	15
	5	Koszta przewozu prelegentów	30	—	30
III.		Potrzeby naukowe.			
	6	Szkole rolniczej w Dublinach za użycie labora- toryum	40	—	40
	7	Książki i czasopisma	45	—	45
IV.	8	Zapomogi dla uczniów	250	—	250
V.	9	Rozmaite drobne	5	—	5
		Suma wydatków .	1.760	1.000	2.760
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	1.500	—	1.500
II.	2	Opłaty od uczniów	480	—	480
		Suma dochodów .	1.980	—	1.980
		W porównaniu z wydatkiem			2.760
		Okazuje się niedobór			780

Przewodniczący:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

Folwark w Dublanach.

Wydział krajowy oblicza wydatki folwarku Dublańskiego na rok 1891.

Zwyczajne na kwotę	13.128 zł.
Nadzwyczajne na kwotę	<u>2.184 „</u>
Razem przeto	15.312 zł.

a w porównaniu do kwoty uchwalonej na r. 1890 w sumie 15.249 zł., więcej o 63 zł.

Dochody zaś preliniuje w wysokości 16.495 zł. czyli w porównaniu do przyjętych na r. 1890 w kwocie 15.095 zł. o 1.400 zł. więcej.

Wedle więc obliczeń Wydziału krajowego nadwyżka w dochodach dała by cyfrę 1.183 zł.

Porównanie takie nie daje jednak jasnego wyobrażenia o dochodach, gdyż w sumie wydatków mieszczą się raty od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym czyniące rocznie 825 zł., tudzież rata galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego w kwocie 1.600 zł. Obie więc te kwoty dają 2.425 zł., która to suma jest niczem innym jak dochodem faktycznym z folwarku Dublańskiego, a natenczes okaże się iż dochód spodziewany z tego folwarku w roku 1891 odpowiada zupełnie i kapitałowej wartości jego. W prawdzie wszelkie obliczenia dochodów z gospodarstwa wiejskiego na 10 miesięcy przed zbiorami może być jedynie przypuszczalne, lecz gdy żadna z pozycji preliniowanych nie daje podstawy do zmian uzasadnionych, przeto komisya budżetowa wszystkie rubryki wydatków i dochodów podaje do uchwały Wysokiego Sejmu ściśle wedle preliminarza Wydziału krajowego:

Liczba		Poszczególności	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
rubryki	pozycji				
Złote austriackie					
Wydatki.					
I. Wydatki na gospodarstwo.					
	1	Place i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora i częścią płacy kasyera 200 zł.	1.600		
	2	Najem robotnika	3.000		
	3	Dokupno i zmiana nasienia	300		
	4	„ nawozów dopełniających	400		
	5	„ karmy (owsa, grysu, makuchów i t. d.).	2.500		
		Do przeniesienia	7.800		

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
			Złote austriackie		
I.		Z przeniesienia	7.800		
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	300		
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	150		
	8	„ i naprawa maszyn i narzędzi, oraz ku- cie koni	260		
	9	„ rowów i dróg	50		
	10	Wywóz stawarki i urządzenie stawów	—	300	
	11	Melioracye łąk	—	500	
	12	Drenowanie pól	—	600	
	13	Zabezpieczenie od pożaru i zarazy	300		
	14	Kuchnia folwarczna	200		
	15	Koszta kancelaryjne	25		
	16	Światło i smarowidło	50		
	17	Kultura lasu i plantacye nieużytków	100		
	18	Rogatki, posełki i jazdy w interesach folwarku	100		
		<u>Suma rubryki I. . . . .</u>	9.335	1.400	10.735
II.	19	Cegielnia	500	—	500
III.		Podatki i opłaty.			
	20	Podatek gruntowy i domowy	550		
	21	Należytość od przeniesienia własności folwarku, siódma rata	268		
	22	Należytość konkurencyjna na budowę cerkwi w Ma- lechowcie	—	784	
		<u>Suma rubryki III. . . . .</u>	818	784	1.602
IV.		Splata kapitałów i odsetków dłużnych.			
	23	Bankowi krajowemu we Lwowie: umorzenie pożyczki 16.500 zł. — 1. i 2. rata kapitału wraz z odsetkami	825		
	24	Renta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	1 600		
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	2.425	—	2.425
V.	25	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	13.128	2.184	15.312

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyj		Złote austriackie		
Dochód					
I. Dochody z gospodarstwa.					
1		{ a) Ze sprzedaży ziemiopłodów . . . . . 7.500 zł.			
		{ a) Za owies i siano dostarczone szkołom 600	8.100		
2		Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	900		
3		Ze sprzedaży produktów zwierzęcych:			
		a) Krowiarnia: a) mleko . . . . . 4.000 zł.			
		b) przechówek . . . . . 400 "			
		c) braki i opasy . . . . . 600 "	5.000 zł.		
		b) Nierogacizna . . . . . 120 "			
		c) Owce . . . . . 40 "			
		d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół . . . . . 1.000 "	6.160		
4		Z lasu i stawów	280		
		Suma rubryki I.	15.440		15.440
II.	5	Z cegielni	600	—	600
III. Dochody z propinacyi i polowania.					
6		Z obligów propinacyjnych (4% od kapitału 5.750 zł.)	230		
7		Czynsz z karczmy i dodanych gruntów	150		
8		Z polowania	25		
		Suma rubryki III.	405		405
IV.	9	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
		Suma dochodów	16.495	—	16.495
		W porównaniu z wydatkami	—	—	15.312
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	1.183
		podeczas gdy na rok 1890. preliminowano niedobór	—	—	—

Przewodniczący :

Stanisław Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Stan. Jędrzejowicz w. r.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej do poz. preliminarza 193 Torfiarnia w Dublanach.

W rubryce XV. na cele rolnictwa i górnictwa prelinuje Wydział krajowy jako wydatek pod poz. 193 na koszta eksploatacyi torfu w Dublanach kwotę . . . 8.000 zł.

W rubryce zaś VIII. dochodów pod poz. 34 torfiarnia w Dublanach . . . 8.400 „

Według tego zestawienia przez Wydział krajowy Sejmowi przedłożonego, miałby czysty dochód z torfiarni przynieść funduszowi krajowemu w r. 1891 kwotę 400 zł. zysku.

Przedsiębiorstwo to zostało zupełnie oddzielone od szkoły i folwarku w Dublanach i jest prowadzone przez Wydział krajowy na własny rachunek niejako na próbę, skutkiem czego w tym roku preliminarz nie jest jeszcze oparty na pewnych cyfrach uzasadnionych, lecz niejako przypuszczalnie obliczony na kosztach produkcyi i możliwych zyskach sprzedaży.

Komisya budżetowa wyraża swoje powątpiewanie, czy cyfry prelinowane przez Wydział krajowy nawet w możliwym przybliżeniu uzyskać się dadzą. Cyfry te bowiem opierają się na tem, że w roku ma się wyprodukować 16.000 cetnarów metrycznych torfu po 50 ct., czyli kosztem 8.000 zł.; zaś produkt ten ma się sprzedać po 55 ct. za cetnar metryczny i uzyskać kwotę 8.400 zł.

Do kosztu produkcyi jednak nie wlicza Wydział krajowy ani wartości materiału, ani amortyzacyi maszyn i nowych nakładów ani też zużycia łąki, na której torf się rozkłada i suszy. Dalej w koszt produkcyi nie wlicza Wydział krajowy tego, że pieniądze zalicza się przedsiębiorcy częściowo, któren wybrał już na maszyny 1.500 zł., na robociznę 6.500 zł., zaś odbiór materiału ma nastąpić na wagę z końcem Grudnia b. r. — Jak ten odbiór ma być dokonany, to trudno sobie przedstawić, zważywszy, że między materiałem wysuszonym a wilgotnym zachodzić będzie znaczna różnica, a ta właśnie na niekorzyść funduszu krajowego się obróci, jeżeli odbiór nastąpi tak jak układ opiewa z końcem Grudnia, gdzie w naszym klimacie pogodnego i suchego powietrza spodziewać się nie można.

W dochodach zaś bierze Wydział krajowy całą przypaść mającą kwotę, a nie uwzględnia tego nieuniknionego a znacznego ubytku, któren przy tym niekorzystnym systemie odbioru na wadze okazać się musi; nie odlicza również tego ubytku, któren przy takim kruchym i nie trwałym materiale jak torf, z zapasów i remanentów corocznie odpisanym być winien.

Prócz tego wszystkiego najważniejszy czynnik dochodu nie jest zapewniony, a tym jest wyszukanie zbytu dla rocznej produkcyi. Szpitale lwowskie nie przyjęły propozycyi używania w zakładach krajowych torfu na opał, zaś do szpitala w Kulparkowie trans-

port kosztowny, zupełnie wyklucza możność przypuszczalnego tamże zbytu, pozostają więc tylko Dublany i bardzo wątpliwy a w każdym razie nie liczny nabywca we Lwowie.

Odstępując nawet od wszystkich tu powyżej przytoczonych wątpliwości co do kosztu produkcji, to w każdym razie cyfra przez Wydział krajowy preliminowanego dochodu jest nieprzypuszczalną, a jako taka nie może być przez komisję budżetową przyjętą i Wysokiemu Sejmowi do uchwały podaną. Licząc bowiem, że szkoła i gorzelnia w Dublanach spotrzebuje w roku 6.000 cetnr. metr. torfu po 60 ct. = 3.600 zł., zaś że 3.000 cetnr. metr. w najlepszym razie uda się ulokować we Lwowie po 55 ct. = 1.650 zł.; to cała kwota dochodów wyniesie 5.250 zł., czyli braknie do pokrycia nakładu 2.750 zł., nie licząc amortyzacji kapitału i strat jakie folwark Dublański w paszy z łąk swoich ponosi.

Z tego zestawienia wynika, że przedsiębiorstwo na tych warunkach oparte, nie ma racji bytu, a skoro ma być prowadzone tak że strata z góry jest przewidzianą, to przecież lepiej na razie zaniechać eksploatacyi która fundusz krajowy na stratę naraża a szkole w Dublanach żadnego pożytku nie przynosi.

Wyprodukowany w roku 1890 torf wystarczy na trzy lata dla potrzeb szkoły i gorzelni w Dublanach, zaś maszyny stosownie od uszkodzenia zaopatrzone, mogą wyczerkiwać sposobnej chwili, kiedy się uda Wydziałowi krajowemu znaleźć odpowiedniego przedsiębiorcę, któren by je nabył wraz z terenem torfowym lub na dłuższy szereg lat wdzierżawił.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

- a) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by począwszy od 1. stycznia 1891 zaniechał eksploatacyę torfu w Dublanach na rachunek funduszu krajowego prowadzoną, i aby do najbliższej sesyi sejmowej przygotował odpowiedni projek stałego uregulowania tej sprawy.
- b) Poz. 193 na wydatki torfiarni w Dublanach nie się nie preliminuje.
- c) W poz. 34 dochodów za częściową sprzedaż pozostałego z wyrobu r. 1890 torfu 5.000 zł.

Przewodniczący:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

S p r a w o z d a n i e

komisji budżetowej o preliminarzu krajowej średniej szkoły rolniczej i folwarku
w Czernichowie na r. 1891.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony Wysokiemu Sejmowi preliminarz szkoły rolniczej w Czernichowie, jest niemal wierną kopią uchwalonego na rok 1890 budżetu tej szkoły a drobne zmiany które komisya w wydatkach wprowadza, polegają na ścisłem zbadaniu istotnych potrzeb obmyślanych w porozumieniu z komisya gospodarstwa krajowego, która też odpowiednie uzasadnienie prelininowanych zmian w swem sprawozdaniu przytacza. Na tem miejscu zaznaczyć wypada że pomyslny zwrot w stosunkach tej szkoły, spowodowany zmianami przeprowadzonymi w ciągu ostatnich tal, przyczynił się wiele do rozwoju szkoły i sprawił, że obecnie liczba zgłaszających się do szkoły kandydatów przewyższa o wiele ilość miejsc wolnych w zakładzie, tak że w następnym roku prawdopodobnie o rozszerzeniu budynków mieszkalnych już stanowczo pomyśleć trzeba będzie.

Stosownie do proponowanych zmian uczyniłyby wydatki szkoły czernichowskiej zwyczajne 39.615 nadzwyczajne 1.050 ogółem zatem 40.665, czyli w porównaniu do prelininowanych przez Wydział krajowy wydatków w ogólnej kwocie 41.280 zł. o 612 mniej.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki i dochody szkoły czernichowskiej jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy		Złote austryackie		
W y d a t k i.					
I. Płace nauczycieli.					
1		Nauczyciel fachowy zarazem dyrektor	2.560		
2		4 nauczycieli do nauk zawodowych	5.320		
3		2 nauczycieli do nauk zasadniczych	2.680		
4		Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących	1.240		
5		Kapelan i katecheta	800		
6		Docent weterynaryi	1.200		
7		Docent leśnictwa	300		
		Z przeniesienia	14.100		14.100

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
		Z przeniesienia	14.100		14.100
	8	Instruktor do robót praktycznych	100		
	9	Prefekt internatu	1.050		
	10	Opał dla kapelana i nauczycieli	230		
		Suma rubryki I.	15.480	—	15.480
II.		Inne płace i zasługi.			
	11	Kasyer i magazynier	800		
	12	Pisarz dyrekcji	500		
	13	Służba zakładowa z wiktem	920		
		Suma rubryki II.	2.220	—	2.220
III.		Koszta administracyjne.			
	14	Zarząd	1.180		
	15	Opał	400		
	16	Oświetlenie	300		
	17	a) Utrzymanie budynków i ogrodu	500		
		b) postawienie lodowni dla zakładu	—	400	
	18	Zabezpieczenie budynków i zbiorów	200		
	19	Najem pomieszczeń dla funkcyonaryuszy	400		
	20	Płaca kominiarza	75		
	21	Sprzęty i ruchomości	100	100	
	22	Koszta lustracji zakładu	200		
	23	„ nabożeństwa	70		
	24	Lekarz (400) apteka 100	500		
	25	Dowóz wody dla zakładu I. półrocze	125		
	26	Utrzymanie dziedzińca i nieprzewidziane	200		
		Suma rubryki III.	4.250	500	4.750
IV.		Utrzymanie uczniów.			
	27	Żywność 50 uczniów po 200	10.000		
	28	Opał do kuchni	400		
	29	Służba	1.185		
	30	Sprzęty do sal sypialnych infirmeryi i jadalni	160	100	
	31	Odzież 50 uczniów po 40 zł.	2.000		
	32	Pościel „ „	160		
	33	Pranie „ „	250		
		Suma rubryki IV.	14.155	100	14.255
		Do przeniesienia	36.105	600	36.705

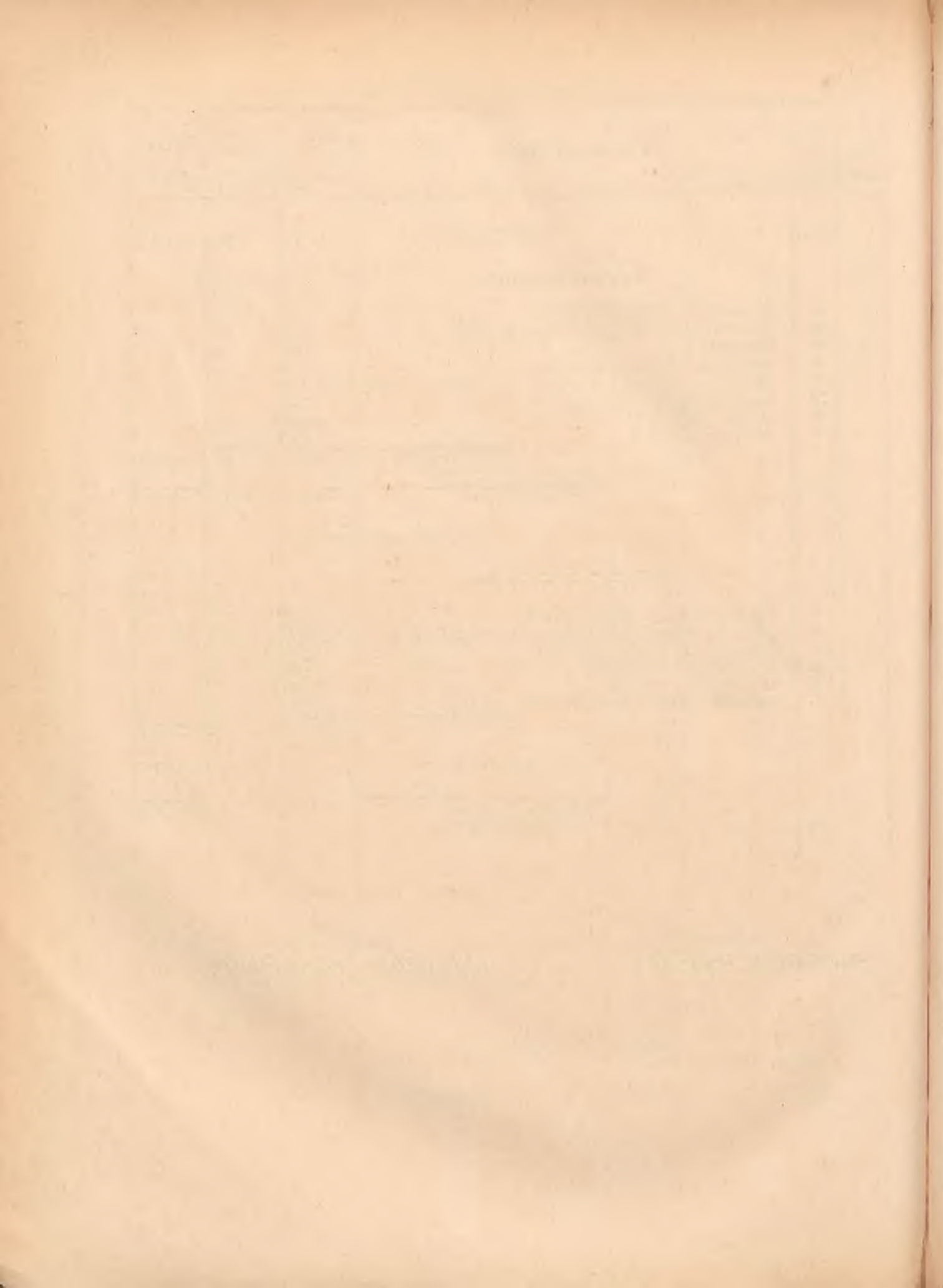
Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy				
			Złote austriackie		
		Z przeniesienia . . .	36.105	600	36.705
V.		Potrzeby naukowe.			
	34	Eksperymenta przy wykładach	140		
	35	Zbiory i muzea od a do p. włącznie	800	400	
	36	Laboracya	550	50	
	37	Biblioteka, czytelnia, czasopisma	450		
	38	Ogród pomologiczny i ważywny	1.130		
	39	Ogród botaniczny	100		
	40	Utrzymanie pola doświadczalnego	100		
	41	Wycieczki naukowe	300		
		Suma rubryki V. . .	3.570	450	4.020
		Suma wydatków . . .	39.675	1.050	40.725
		Dochody.			
	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.000		
	2	Opłata na utrzymanie od 50 uczniów po 280 zł.	14.000		
	3	Czesne od 50 uczniów po 50 zł.	2.500		
	4	Na usługę od 50 uczniów po 10 zł.	500		
	5	Dochód z spiżarni	150		
	6	Sprzedaż owoców z ogrodu i pola	850		
		Suma dochodów . . .	23.000		23.000
		W porównaniu z wydatkami . . .			40.725
		Okazał się niedobór . . .			17.725

Przewodniczący :

Stanisław Badeni w. r.

Sprawozdawca

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

Budżet krajowy na rok 1891.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu folwarku w Czernichowie na rok 1891.

Wydział krajowy preliniuje wydatki zwyczajne tego folwarku na 6.990 zł., nadzwyczajne na 2.150 zł., a w porównaniu z uchwałami na rok 1890 o 483 zł. większe, dochody zaś oblicza na 12.372 zł., czyli o 1.730 zł. podniesione tak, że wynik budżetowy preliniowany na r. 1891 miałby być o kwotę 1.247 zł. korzystniejszy.

Wyuk ten jednak nie będzie tak korzystnym z powodu wydatków nadzwyczajnych, które podokładnem zbadaniu potrzeby na miejscu, komisya gospodarstwa krajowego Wysokiemu Sejmowi do uchwały przedstawia. W wydatkach tych mieści się budowa studni 560 zł., dołu Goffarda na paszę 500 zł., zrekonstruowanie szopy na narzędzia 540 zł., niezbędne przeistoczenie gnojarni i budynków gospodarczych 1.400 zł., razem kwota 3.000 zł., którą rubryka I. poz. 7. a. i b. łącznie jest preliniowaną.

W myśl powyższego sprawozdania komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki i dochody folwarku czernichowskiego jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycyi		Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Wydatki na gospodarstwo.					
	1	Płace i zasługi ekonoma i służby	1.596	—	1.596
	2	Najem robotnika	800	—	800
	3	Dokupno nasienia	250	—	250
	4	„ nawozów dopełniających	—	300	300
	5	„ słomy i karmy	500	—	500
	6	„ inwentarza i uprzęży	150	250	400
	7	a) Utrzymanie budynków	700	2.300	3.000
		b) Rekonstrukcyja i przeistoczenie budynku			
Do przeniesienia			3.996	2.850	6.846

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy				
			Złote austriackie		
I.		Z przeniesienia	3.996	2.850	6.846
	8	Naprawa narzędzi i sprzętów	200		200
	9	Dokupno maszyn		150	150
	10	Utrzymanie rowów	50		50
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia	65		65
	12	Koszta kancelaryjne	20		20
	13	Światło i smarowidło	30		30
		Suma rubryki I.	4.361	3.000	7.361
II.		Las i plantacye wikla.			
	14	Służba, roboty i zalesienie	500		500
	15	Wikla i ogrodnik, utrzymanie i uzupełnienie plantacyi	400	450	850
		Suma rubryki II.	900	450	1.350
III.	16	Wydatki na piec wapienny	50		50
IV.	17	„ na cegielnie	550		550
V.	18	Naprawa dwóch łodzi	30		30
	19	Sprawienie nowego promu		450	450
VI.	20	Utrzymanie brzegów Wisły	170		170
VII.		Podatki i opłaty.			
		Pozycye od 21 do 28 włącznie	529		529
VIII.		Splata kapitałów i odsetek dłużnych.			
	29	Splata wraz z odsetkami długu hipotecznego w kwocie 12.000 zł.	600		600
IX.	30	Fundusz dyspozycyjny dla dyrektora	250		250
	31	Na wykupno dwóch zagród włościańskich nabytych za 1.000 zł., reszta		600	600
		Suma wydatków	7.440	4.500	11.940
		Dochody.			
I.		Dochody z gospodarstwa.			
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	1.400		
	2	„ „ zwierzęcych:			
		a) krowiarnia . . . . . 2.400 zł.			
		b) nierogacizna . . . . . 600 „			
		c) owczarnia . . . . . 50 „			
			3.050		
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	315		
	4	Czynsz z kuźni	40		
	5	Za wynajęte konie	500		
	6	Za nawóz stajenny do ogrodów	60		
		Suma rubryki I.	5.365	—	5.365

Liczba		Poszczególne	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycei				
Złote austriackie					
		Z przeniesienia	5.365	—	5.365
II.		Z lasu i wikla.			
	7	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	900		
	8	Z wikla i trawy wśród wikla	2.070		
		Suma rubryki II.	2.970	—	2.970
III.	9	Z rybołówstwa	100	—	100
IV.	10	Z pieca wapiennego	850	—	850
V.	11	Z cegielni	1.500	—	1.500
VI.	12	Z dzierżaw :			
		a) z bud jarmarcznych . . . . . 50 zł.			
		b) z promu na Wiśle . . . . . 100 „			
		c) z budynków propinacyjnych . . . . . 150 „	300	—	300
VII.		Odsetki od kapitałów.			
	13	Z obligów propinacyjnych (4% od kapitału 23.300 zł.)	932	—	932
VIII.		Ładowe i olborne.			
	14	Z ładowego	30		
	15	Olborne za łamanie kamienia	300		
		Suma rubryki VIII.	330	—	330
IX.	16	Rozmaite nieprzewidziane	25	—	25
		Suma dochodów	12.372	—	12.372
		W porównaniu z wydatkami	—	—	11.940
		Okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	432

Przewodniczący

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

Budżet krajowy na rok 1891.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach na rok 1891.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony przez Wydział krajowy preliminarz wydatków i dochodów niższych szkół rolniczych w porównaniu do roku przeszłego wzrasta, w wydatkach pokryć się mających przez fundusz krajowy o kwotę 1.226 zł. Lecz wzrost ten usprawiedliwia się dodatkiem pięcioletnim przy płacy nauczycieli fachowych i dodatkiem na wikt dla nauczycieli powołanych do udzielania nauk elementarnych, zaś wszystkie inne pozycje są zupełnie bez zmiany, tak jak w normalnym budżecie corocznie prelimitowano.

Na tem moglibyśmy zamknąć niniejsze budżetowe sprawozdanie, gdyby nie okoliczność, że w rubryce dochodów widzi się komisya powołaną do poczynienia pewnych uwag.

Oto kiedy podniesioną i silnie odczuta została potrzeba zakładania niższych szkół rolniczych w kraju, wtedy bezpośrednio interesowani dla skutecznego poparcia żądań swych co do zakładania szkół niższych rolniczych przez kraj, występowali z licznymi ofertami datków dobrowolnych na rzecz projektowanej szkoły. Nie ulega wątpliwości, że datki te, jeżeli nie oddziaływały stanowczo na decyzję Wysokiego Sejmu co do tworzenia w mowie będących szkół, to w każdym razie nie pozostawały bez wpływu na wybór miejsca, w którym szkoła założoną być miała, tudzież na czas wprowadzenia jej w życie.

Cztery lata upłynęło od założenia tych szkół, a już datki dobrowolne na ich utrzymanie, czyniące przy założeniu przeszło 4.000 zł., zmalały do połowy, bo do kwoty 2.140 zł., a i te nawet, jak zamknięcie rachunków z dwóch lat ostatnich świadczy, nie zupełnie wpływały do funduszu krajowego.

W tym stanie rzeczy pożądanem by było, ażeby Wydział krajowy za pośrednictwem odnośnych kuratorijszkół rolniczych, podjął starania w celu utrzymania dotacyi do niedawna płynących, lub pozyskania nowych na rzecz szkół, do których odnosi się niniejsze sprawozdanie.

Reasumując komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki i dochody szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach jak następuje:

A. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zyci		Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Płace nauczycieli.					
1		Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca	1.200 zł.		
		dodatek aktywalny	140 "		
		" pięcioletni	200 "	1.540	
2		Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca	720 zł.		
		dodatek aktywalny	60 "		
		" pięcioletni	100 "	880	
3		Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	480 zł.		
		dodatek na wikt	120 "	600	
4		Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	500 zł.		
		dodatek aktywalny	50 "	550	
5		Nauczyciel pomocniczy do nauki weterynaryi	150		
6		Katecheta obrz. łac. i grec. kat.	200		
Suma rubryki I.			3.920	—	3.920
II. Koszta administracji.					
7		Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	100 zł.		
		b) sługa szkolny	240 "	340	
8		Opał		500	
9		Oświetlenie		100	
10		Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)	200	380	
11		Sprzęty i ruchomości	100	180	
12		Utrzymanie koni do posług administr.	400		
13		Należytość rządowa od przeniesienia własności gruntów szkol- nych, z wymierzonych 463 zł. 75 ct. spłacalnych w 10 latach, 6-ta rata		46	
Suma rubryki II.			1.686	560	2.246
Do przeniesienia			5.606	560	6.166

Licz
ru-
bryki

III.

IV.

V.

I.

II.

III.

IV.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zyczy		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	5.606	560	6.166
III.		Utrzymanie uczniów.			
14		Stołowanie	4.500		
15		Odzież, pościel i pranie } 30 uczniów po 150			
16		Lekarz, apteka i różne inne	100		
		<u>Suma rubryki III. . . . .</u>	4.600	—	4.600
IV.		Potrzeby naukowe.			
17		Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki, mapy i t. d.)	120		
18		Środki naukowe:			
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demon- stracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . . 150 zł.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . . . 80 „	230		
19		Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	100		
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	450	—	450
		Uchwała sejmowa z dnia 11. Listopada 1890.			
V.		Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej.			
20		Wynagrodzenie instruktora	40	—	40
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	10.696	560	11.256
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.000	—	2.000
II.	2	Opłaty na utrzymanie uczniów:			
		a) Oddział Horodeński c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, 3 stypendya po 150 zł. . . . . 450 zł.			
		b) Rada powiatowa Horodeńska, 3 stypendya po 100 zł. i 1 stypendyum 150 zł. . . . . 450 „			
		c) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . . . . 100 „	1.000	—	1.000
III.	3	Czysty dochód z trzech morgów pola doświadczalnego	60	—	60
IV.	4	Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360	—	360
		<u>Suma dochodów . . . . .</u>	3.420	—	3.420
		W porównaniu z wydatkami	—	—	11.256
		<u>okazuje się niedobór . . . . .</u>	—	—	7.836

B. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycyi		Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Płace nauczycieli.					
1		Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca 1.200 zł. dodatek aktywalny . . . . . 140 „	1.340		
2		Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca 720 zł. dodatek aktywalny . . . . . 60 „ „ pięcioletni . . . . . 100 „	880		
3		Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca . . . . . 480 zł. dodatek na wikt . . . . . 100 „	580		
4		Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . . 500 zł. dodatek aktywalny . . . . . 50 „	550		
5		Nauczyciel pomocniczy do nauki weterynaryi	250		
6		Katecheta obrządku łac. i gr. katolickiego	200		
Suma rubryki I.			3.800	—	3.800
II. Koszta administracji.					
7		Zarząd: a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i porta 100 zł. b) sługa szkolny . . . . . 240 „	340		
8		Opał	400		
9		Oświetlenie	100		
10		Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)	250		
11		Sprzęty i ruchomości	100	150	
12		Utrzymanie koni do posług administracyjnych	200		
13		Czynsz dzierżawny za grunta: a) odstąpione szkole przez skarb Jagielnicki . . . . . 50 zł. b) wynajęte od p. Irsy . . . . . 17 „	67		
Suma rubryki II.			1.457	150	1.607
Do przeniesienia			5.257	150	5.407

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
		Z przeniesienia.	5.257	150	5.407
III.		Utrzymanie uczniów.			
	14	Stołowanie	4.500	—	4.600
	15	Odzież, pościel i pranie } 30 uczniów po 150 zł.			
	16	Lekarz, apteka i różne inne			
		Suma rubryki III.	4.600	—	4.600
IV.		Potrzeby naukowe.			
	17	Przybory do nauki i pisanja dla uczniów (książki, mapy, pa- papier, zeszyty i t. d.)	120		
	18	Środki naukowe:			
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demon- stracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . . 150 zł.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . . . 80 „	230		
	19	Wycieczki z uczniami	50		
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	100		
		Suma rubryki IV.	500	—	500
V.		Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej.			
	21	Wynagrodzenie instruktora	40	—	40
		Suma wydatków	10.397	150	10.547
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.000	—	2.000
II.	2	Opłaty na utrzymanie uczniów:			
		a) Rada powiatowa w Borszczowie . . . . . 300 zł.			
		b) J. O. ks. Leon Sapieha . . . . . 150 „	—	450	450
III.	3	Czysty dochód z gospodarstwa na 24 morgach ziemi	240	—	240
IV.	4	Zarobek 30 uczniów po 12 zł.	360	—	360
		Suma dochodów	2.600	450	3.050
		W porównaniu z wydatkami	—	—	10.547
		okazuje się niedobór	—	—	7.497

C. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
Wydatki.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca	1.300 zł.		
		dodatek aktywalny	240 "		
		" pięcioletni	133 "	1.673	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca	720 zł.		
		dodatek aktywalny	60 "		
		" pięcioletni	47 "	827	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	480 zł.		
		dodatek na wikt	120 "	600	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	500 zł.		
		dodatek aktywalny	50 "	550	
	5	Nauczyciel pomocniczy do nauki weterynaryi		250	
	6	Katecheta obrządku łacińskiego		150	
		Suma rubryki I.		4.050	—
					4.050
II. Koszta administracji.					
	7	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i porta	100 zł.		
		b) służba szkolny	240 "	340	
	8	Opał		400	
	9	Oświetlenie		100	
	10	Utrzymanie budynków (naprawa, ubezpieczenie, kominiarz)		200	
	11	Sprzęty i ruchomości		100	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		400	
		Suma rubryki II.		1.540	—
					1.540
III. Utrzymanie uczniów.					
	13	Stołowanie			
	14	Odzież, pościel i pranie } 30 uczniów po 150 zł.		4.500	
	15	Lekarz, apteka i różne inne		100	
		Suma rubryki III.		4.600	—
					4.600
		Do przeniesienia		10.190	—
					10.190

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	ru- bryki		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	10.190	—	10.190
IV.		Potrzeby do nauki.			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, mapy, pa- pier, zeszyty i t. d.)	120		
	17	Środki naukowe :			
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do de- monstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . . 150 zł.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . . . 80 „	230		
	18	Wycieczki z uczniami	50		
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	400	—	400
V.		Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej.			
	19	Wynagrodzenie inspektora	40	—	40
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	10.630	—	10.630
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	3.000	—	3.000
II.	2	Oplaty na utrzymanie uczniów:			
		a) Rada powiatowa Bialska . . . . . 450 zł.			
		b) „ „ Bocheńska . . . . . 140 „			
		c) „ „ Mielecka . . . . . 100 „	690	—	960
III.	3	Czysty dochód z 2 morgów pola doświadczalnego	20	—	20
IV.	4	Zarobek 30 uczniów po 6 zł.	180	—	180
		<u>Suma dochodów . . . . .</u>	3.890	—	3.890
		W porównaniu z wydatkami	—	—	10.630
		<u>okazuje się niedobór . . . . .</u>	—	—	6.740

Przewodniczący :

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca :

Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1891.

Wydatki tej szkoły oblicza Wydział krajowy na rok 1891:

zwyczajne . . .	7.120 zł.
nadzwyczajne . . .	2.720 „
Razem zatem na kwotę	9.840 zł.

w porównaniu do uchwalonych wydatków na rok 1890 w kwocie 7.330 zł., więcej o 2.510.

W sprawozdaniu dodatkowym zaś z dnia 10. października r. b. L. 42.201, żąda Wydział krajowy kwoty 4.000 zł. na rozszerzenie budynku szkolnego. Razem więc dla tej szkoły miały by narastać wydatki w tym roku o kwotę 6.510 zł., dochody zaś tylko o kwotę 200 zł. podnieść się.

Na to preliminowane tak znaczne powiększenie wydatków dla szkoły ogrodniczej w Tarnowie wpływają dwa wnioski. Pierwszy domaga się kwoty 2.000 zł. na częściowe i pierwsze urządzenie nowego ogrodu szkolnego na kawałku trzechmorgowym gruntu, przez miasto Tarnów do użytku szkoły ogrodniczej odstąpionego, — drugi kwoty 4.000 zł. na rozszerzenie jednego z budynków, ponieważ nauczyciel kierownik szkoły nie ma gdzie mieszkać.

Tak jeden jak drugi wniosek zdaniem komisji byłby uzasadniony, gdyby odpowiednim nakładem mógł być zamierzony cel osiągnięty. Gdy jednak zachodzą pewne poważne wątpliwości, czy ogród projektowany co do gleby samej i swego położenia odpowie potrzebom szkoły, jak również czy stare, niskie drewniane budynki mieszkalne warto jeszcze znacznym kosztem rozszerzać; komisya mniema, że z tymi projektowanymi wkładami należy się jeszcze rok wstrzymać, sprawę dokładniej przygotować i zbadać. tem więcej, że Wydział krajowy prowadzi już rokowania z pewnym właścicielem miasta Tarnowa o nabycie jednej realności, która by się zupełnie tak pod względem budynków jak i ogrodu do potrzeb szkoły kwalifikowała. Chwilowy brak mieszkania dla kierownika, prowizorycznie da się zastąpić wynajętym odpowiednim lokalem gdziekolwiek w przyległych realnościach, na co też komisya kwotę 250 zł. preliminuje.

Reasumując, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki i dochody szkoły ogrodniczej w Tarnowie, jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zyeyi				
Złote austriackie					
Wydatki.					
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel kierownik	1.340		
	2	„ fachowy	780		
	3	Kapelan i katecheta	100		
	4	Nauczyciel do nauk ogólnie kształ.	600		
	5	Ochmistrz	100		
		Suma rubryki I. .	2.920	—	2.920
II.		Koszta administracyi.			
	6	Zarząd	280		
	7	Opał	120		
	8	Oświetlenie	50		
	9	Utrzymanie budynków	100		
	10	Sprzęty i ruchomości	50	100	
	11	Najem pomieszków dla nauczycieli i kierownika	200	250	
		Suma rubryki II. .	800	350	1.150
III.		Utrzymanie uczniów.			
	12-13	Stołowanie, odzież, pościel i pranie dla 20 uczniów po 165 zł.	3.300		
	14	Lekarz, apteka i inne wydatki	60		
		Suma rubryki III. .	3.360	—	3.360
IV.		Potrzeby do nauki.			
	15	Przybory	80		
	16	Zbiory środków do demonstraeyi	100		
	17	Biblioteka i czytelnia	100		
	18	Wycieczki naukowe	50		
		Suma rubryki IV. .	330	—	330
		Suma wydatków .	7.410	350	7.760

Liczba		Poszczegolnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
Dochody.					
1		Z c. k. skarku państwa	2.300		
2		Od gminy miasta Tarnowa	250		
3		Od Rady powiatowej w Tarnowie	300		
4		Opłaty za utrzymanie	250		
5		Zarobek 20 uczniów po 12 zł.	240		
		Suma dochodów	3.340	—	3.340
		W porównaniu z wydatkami	—	—	7.760
		Okazuje się niedobór	—	—	4.420

Przewodniczący:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu dla szkoły uprawy i wyprawy roślin włóknistych w Gródku.

Wskutek polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 29. listopada 1889 otwartą została na nowo szkoła uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku od kwietnia b. r.

Cyfry poszczególnych wydatków ułożył Wydział krajowy na podstawie dat zaczerpniętych z rachunków policyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, pod którego zarządem szkoła ta dawniej istniała.

Już w zeszłorocznem sprawozdaniu swem, dotyczącem tej szkoły, Wydział krajowy wykazał konieczność wydatku nadzwyczajnego 4.000 zł. na rozszerzenie budynku, przyknpno narzędzi i wymurowanie dołów i skrzyń do racjonalnego moczenia lnu koniecznych, zaś na wniosek komisji gospodarstwa krajowego Wysoki Sejm przyjął zasadniczo, potrzebę tego wydatku i w budżet na rok 1889 asygnował Wydziałowi krajowemu 1.000 zł. przewidując, że dalsze wydatki będą dopiero w następnym roku wykazane.

Obecnie, gdy Wydział krajowy szkołę tę wprowadził już w życie, wykonanie dalszej zasadniczej uchwały jest wskazane i dla tego komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm uchwała wstawić w budżet krajowy dla szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku na rok 1891 jako wydatek nadzwyczajny:

a) na dokupno maszyn i narzędzi do uprawy roślin włóknistych (łamacz, trzepak, młynek wialnik i szczotki angielskie) kwotę 360 zł.

b) na dokupno jednej pary koni i najpotrzebniejszych narzędzi do upraw roli 440 zł.

c) na postawienie budynków i dołów w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 10. października 1889 l. 43323, Sejm orwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2.900 zł.

Przystępując do szczegółowego preliminarza szkolnego wyprawy Inu w Gródku, komisya nie mając żadnych danych z lat poprzednich, musiała przyjąć cyfry zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, które są oparte na wydatkach wykazanych rachunkami galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, pod którego zarządem szkoła ta dawniej istniała.

Jedynie w rubr. IV. poz. 14 i 15 sądzi komisya, że preliminowaną kwotę na rok 1891 obniżyć należy. Wydział krajowy preliminuje koszta utrzymania na 12 uczni. Gdy jednak w roku bieżącym tylko sześciu ze szkoły korzystało, gdy zakład dopiero na nowo w życie wchodzi i gdy nadzwyczajnym wydatkiem powyżej preliminowanym ma być szkoła dopiero rozszerzoną, tak pod względem budynków, jak i zakresu swego zadania; nie można przypuszczać, aby zachodziła możność i potrzeba utrzymania już w roku 1891 podwójnej liczby uczniów. Z tych więc powodów komisya uznała za wskazane obniżenie tej pozycyi o 480 zł., obliczając koszta utrzymania zamiast na 12 tylko na 9 uczniów.

Wszelkie inne wydatki i dochody po sprostowaniu przez powyżej powzięte uchwały wnosi komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Reasumując w sprawozdaniu przedstawione wydatki nadzwyczajne, tudzież preliminarzem objęte, wnosi komisya:

Wysoki Sejm uchwalić raczy, jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
Wydatki.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	Kierownik, zarazem nauczyciel rolnictwa	800		
	2	Nauczyciel zawodowy do uprawy i wyprawy roślin włóknistych	660		
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych	200		
	4	Katecheta	60		
	5	Relutum na pomieszkanie dla nauczycieli	200		
		Suma rubryki I.	1920		1920
II. Koszta administracyjne.					
	6	Inspekcya zakładu	120		
	7	Potrzeby kancelaryjne	50		
	8	Opał i oświetlenie	120		
	9	Utrzymanie i asekuracja budynków	100		
	10	Utrzymanie inwentarza szkolnego	60		
		Suma rubryki II.	450		450
III. Potrzeby naukowe.					
	11	a) na dokupno maszyn i narzędzi do nprawy roślin włóknistych	—	360	
		Do przeniesienia	2370	—	2370
		"	—	360	—

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- byrki	po- zyczy				
			Złote austriackie		
		<i>Z przeniesienia</i>	2370	—	2370
		b) na dokupno pary koni i narzędzi do uprawy roli	—	360	
		c) na wymurowanie dolów i postawienie budynków do suszenia	—	440	
	13	Potrzeby do pisania i książki do nauki uczniów	60	2900	
		Suma rubryki III.	60	3700	3760
IV.		Utrzymanie uczniów.			
	14	Stołowanie	1440		1440
	15	Odzież i pościel } 9 uczniów po 160 zł.			
		Suma wydatków	3870	3700	7570
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. skarbu państwa	2200		
II.	2	Dochód z gospodarstwa szkolnego	60		
III.	3	Dochód od 9 uczniów po 30 zł.	270		
		Suma dochodów	2530	—	2530
		a w porównaniu z wydatkami	—	—	7570
		okazuje się niedobór	—	—	5040

We Lwowie 17. listopada 1890.

Przewodniczący

Stanisław Badeni w. r.

Stanisław Jędrzejowicz w. r.

sprawozdawca.

